

Ale v Liverpoolu je vám řeka, já nevím, jak se jmenuje, taková žlutá a strašná; a ta řeka vám hučí a duní, řve, bučí a řinčí, rachotí a troubí samými loděmi, remorkéry, pakeboty, sklady, loděnicemi a jeřáby; víte, já mám nesmírně rád lodi, ať je to takový bachratý a černý *vlečník*, nebo červeně natřená nákladní loď, nebo ty bílé zámořské parníky. Tak jsem si řekl, propána, tady někde za rohem musí být oceán, to se tam musím podívat; a rozběhl jsem se podle řeky dolů. Já běžel dvě hodiny, pořád podle samých skladišť a kůlen a doků; jen místy bylo vidět loď vysokou jako chrám nebo tři tlusté a šikmé komíny...

I. Zvuková stránka slova

1. a) Přečtěte si následující část textu nejdříve pro sebe a pak nahlas.

Ale v Liverpoolu je vám řeka, já nevím, jak se jmenuje, taková žlutá a strašná; a ta řeka vám hučí a duní, řve, bučí a řinčí, rachotí a troubí samými loděmi, remorkéry, pakeboty, sklady, loděnicemi a jeřáby...

b) Která slova mají důležitou úlohu při vytváření zvukové kvality této části textu?

c) Připomeňte si znalosti z teorie literatury: jak se nazývají slova, která se snaží vytvářet nebo napodobovat zvuk nebo vytvářejí zvukový dojem z děje.

2. a) Přepište foneticky stejný text. Nezapomene na slovní přízvuk a ráz.

Ale v Liverpoolu je vám řeka, já nevím, jak se jmenuje, taková žlutá a strašná; a ta řeka vám hučí a duní, řve, bučí a řinčí, rachotí a troubí samými loděmi, remorkéry, pakeboty, sklady, loděnicemi a jeřáby...

b) Kde najdete ráz?

c) Přepište foneticky následující slova tak, abyste mohli ukázat rozdíl mezi výslovností podtržených dvojic samohlásek.

oceán pavián douočovat kouočovat muzeum neumět

3. Pročtěte si znovu úvodní text. Na kterých místech došlo ke změně výslovnosti v proudu řeči?

4. Je rozdíl ve vyslovení hlásky „í“ ve slovech: *bílí – hučí, duní – kvílí*? Pokud si myslíte, že ano, zdůvodněte svoje tvrzení.

5. a) Vysvětlete, proč se v následujících dvojicích slov střídají souhlásky:

Hukot – hučí Řinkot – řinčí Ruka – ruče

Charakterizujte co nejvíce znaky samohlásky í, e, a, o,.

S kterou z nich/s kterými z nich má společné znaky samohlásky u?

b) Projděte si znovu všechna užití slov se, si. Kdy v úvodním textu není jeden z těchto tvarů zájmenem?

4. Vyskloňujte číslovky, které najdete v textu.,

5. a) Podtrhněte si v textu všechna přídavná jména. Které dva druhy přídavných jmen jste našli?

b) Které přídavné jméno se liší od ostatních?

6. Najděte všechny tvary slova lod'. Jsou užitý správně? Můžete ve stejném pádu a čísle užit i jiné tvary?

7. Co všechno mají společného slovesa hučí, duní, bouří, řinčí, rachotí, troubí? Čím se liší?